

MŰANYAGOK ÉS A KÖRNYEZET

Nem született megállapodás a globális műanyagegyezményről – az országok kulcsfontosságú kérdésekben nem értenek egyet

Hivatkozás: EU Regrets Lack of Agreement on Global Plastics Treaty, Nations Divided on Key Issues
SpecialChem – 2024. december 12–19.
<https://omnexus.specialchem.com/news/industry-news/eu-regrets-no-conclusion-on-global-plastics-treaty->

Tárgyszavak: 1. Környezet/reciklálás 2. 3.
4. Globális műanyagegyezmény 5. Műanyaggyártás átfogó csökkentése 6. Műanyagok környezettudatos tervezése

Kétévi tárgyalás és a dél-koreai Busanban folytatott egyhetes megbeszélés után az ENSZ tagállamai nem tudtak megállapodni a műanyagszennyezésnek véget vető, eddigi egyetlen és jogilag globálisan kötelező szabályozásról. Az ülés szakfelfüggesztése után a tárgyalások 2025-ben folytatódnak.

A tárgyalók nem tudták megalkotni a kötelező szabályzat szövegét, mert a nagy olajtermelő országok és az ún. „High Ambition Coalition” tagjai (EU, Egyesült Királyság, Kanada, sok afrikai, latin-amerikai és csendes-óceáni ország) képtelenek voltak egyetértésre jutni a műanyaggyártás átfogó csökkentésében, bizonyos műanyagtermékek és a gyártás során használt problémás vegyi anyagok kiküszöbölésében, a műanyagok korszerűbb tervezésében, a kiterjesztett gyártói felelősség és a hulladékgazdálkodás továbbfejlesztése kérdésében.

Véleménykülönbség leginkább az alábbi három területen a lehetséges célszámokra vonatkozóan áll fenn: az elsődleges műanyagpolimerek [primary plastic polymers] gyártásának korlátozása, a műanyagtermékekben található problémás vegyszerek, valamint a problémás és kerülendő műanyagtermékek betiltása, illetve korlátok közé szorítása.

Az EU továbbra is kiáll a globális szabályozás mellett, és felhívja a megállapodást akadályozó országokat, hogy aktívabbak legyenek az új tárgyalási folyamat megindításának előkészítésében. 2060-ra várhatóan megháromszorozódik a környezetbe jutó műanyag mennyisége, az összes műanyag hulladék fele még mindig hulladéklerakókba kerül, és alig 1/5 részük újrahasznosítása történik meg, ezért a globális szennyezési válságra határozott választ kell adni. Az OECD szerint 2060-ban a műanyag hulladék majdnem kétharmadát olyan rövid életű cikkek fogják kitenni, mint a csomagolás, valamint az olcsó termékek és textíliák.

Bár nem sikerült megállapodásra jutni Busanban, előrelépés, hogy a következő találkozó alapjául szolgáló szövegben a felek meg tudtak egyezni. Az EU törekvéseit a több mint 100 ország elsöprő többsége támogatta, és ez a szám egyre növekszik. Az EU továbbra is példát mutat – egyebek mellett – az egyszer használatos műanyagokra, a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére, a kiterjesztett gyártói felelősségre és a hulladékgazdálkodásra vonatkozó, kulcsfontosságú EU-szabályok bevezetésével.

A későbbi tárgyalások előkészítése folytatódik, és jövő évre tervezik a tárgyalóbizottság további üléseit. Ezzel párhuzamosan az országok tovább dolgoznak a műanyagszennyezés csökkentése érdekében, valamint folytatódnak a megbeszélések a globális egyezmény közös alapjainak kidolgozása érdekében.

Cikk nyelve: angol

Készítette: Szarvasné Molnár Ágnes